

F. a. Kedves Pál! !

Idéje volna levélcsanum igéresenied, s megküldeni az autocio, graphias, mely iránt felpóltatnál. Elégváltam, sokkal is fogtam, nagy tudós képpel, annig, a 3-ik szemelyben bekéltén magamról, mint affile elhuny celebritásról, de megijestem tőle, halva képpelén magamat. Most tehát rövön effo a leinyat elforolára fogal poriskotui: állírsd belőle öné, a mit tudsz. Toldinak se küldökl mást, hanemat harja a tie. Vas, ha kell neki.

Öntelenem M. Szalmon, Biharban, 1817. A napra nére nem nagyon egészen tiszta. Születésem mindig azoknál, hogy azon váránap volt az, mely Szegely é. előref. nap, tehát márt. 12-19 közt esik? s ki lehetne számítani hanyadvira afere 1817-ben azon váránap — de később keresztele levelem az anyakönyv, két kivonattal, megistötve látszik, hogy márt. 8-án már meg is kereszteltettem s így születtem levetetve, s tekintve a polait hogy nálunk 8-as napra keresztelnek a születés után s nálunk sem volt es alót kivétel, márt. 1. születtem a napot megáta, juthatni. Egyébiránt apám beves föltel vagy ki harad biró földmivel való? Születtem már mind kézen öregot, mikor születtem, s én egészen fiók, a nemyiből legidőbb leányok már régora fejmel való, nálunk annyival korab hogy elő gyermeke velem egybörü a többi pámos keresztetnek pedig, kik köztül én egyes sem ismerik, előttem mind elhal, tal. Így kár én valék öreg születtem egészen reménye, rigasza, keresztet is az öregség minden emlékeivel, mindig körülben tartottat, és reménytel vállafordak lévén, e hajdan nála is korán elragadt: az ént is keresztet vonszót helyei lettek elő táppa győge lettemek, s a ki bogárháza viskó kereszt, egyháza való, két fület foka egy trágár óvi nem hallott — nem lévén család, vagy már lakó, mint öreg születtem és én. Aka hiszem, hogy a korá komolygog ént van kétségben. Többé, sem nem voltak, már gyermekkel vállaltam doll járszami al, halmau, termékes, hogy a lélek komolygalt irányt vón. E mellett tanulmányigom a iskolai nagy világban minéleg pokatlan jelleme gyánans tünt fel. A kólosarodas a biblia vonást költészet — emlékezem megfalatás idő elvén, hallás, bol már elfajásítottam, — éltig 3-4 éves koromban apám, ki érteless, irántudó paratla ember volt — hamuba ire berúktu megtamita olvami, úgyhogy mint iskolába attak korá modnéltül rágtam, s a mi nem erő befaltkaron

7/ezir előbb előref. alarab keresztel: úgy jutosam a Lina. Nagy neher nigi, nem tudom. Japán György anyám kezveri Lina.

A fűlél feltekonyozása miatt csak 6-8 év alatt is kormában voltam,
 már nemcsak tükelleken olvastam, de némi olvasmányokkal is
 bírtam; természetesen oly könyvekben, melyek kérem ügyeibe ke-
 rültek, s melyekhez inkább vonatkozóan, mint bibliai kötetekhez,
 értek, a panyva irat; némely természeti és. A tanító, meg-
 bírtam, rögtön, a mint felvitték, elfőnök lett osztályában, s e helyen
 folytattam megismerőm. A többi tanítót, s a növendéket is
 nagyobb viszáltyokból, sőt külső embereket is, a csodákra járva,
 s en nem egy krajczára kaptam egy vagy más produkcióm,
 jutalmául. Többet kört apám, ki hákor ember is volt egy kité,
 a latin Pater noster és Credo, az egyes szavak értelmezés
 (Sacerdos motrában!) magyarraírva meg csak, beszéltette
 a volt - s ez volt produkciómban a legnagyobb csoda). Az iskolai
 és folyóirat kisimó tükével haladt előre, (Halomán perre,
 hol s rector és s alumnus alatt, úgy nevezték paricula volt
 s letelezt megérni profi, rectorát) de a mellett minden
 könyv, a mi kérem ügyeibe került, melyet vággyal lán felcsig
 are. Javadányi, a Hármas historia (Halleré), Erbia, s több e felt
 dolgot, Deir Osmangraphiája, Fortunatus, s mit en tudom
 misli grapták a panyva iratatum egyt öltönnel együtt,
 az egiz bárvban felkutatva, előlönöztve, és megéne lő,
 nek. A bibliai nem maradt vére olvasatlan, ki/pt
 hámszor is, seb. s még a grammaticai oxályba aligéne,
 már nem tartottam nagyobb embert, mint a köny, foly
 verő - megis próbáltam a rímelist, melynek tárgyat
 iskolai s jászkököbeni kalasdok kipekik. - Valahán
 eljött, a költésesi oxály s en halommal iram verő,
 met. Sajnálom, hogy ezek köntül semmi fincs meg; rector
 rom a tisedrásot magához vére, fűnekfának mutatgat
 van, s elviret magával. Arra emlékezem, hogy mielőtt
 a nagyobb világ tudná, a falmrai kis vilig és a köre
 anyek már akkor úgy ismeret, mint affile poétát s
 en nem kévéné hitelezte kinságonnak. (Tízre még
 nem réiben is felhőke, ő is, mint gondolt, emléke
 ven raim, mely híres kis poéta voltam). - A hovi
 kölseire új iskolája már akkor (1831) teljes virágá-
 ban volt, de en are nem ismerem meg. Tanítóim, a seb
 rectorban bejött lapbamut perim, Cirkonare tükkel elin
 példányul, kis igen perim, s Kován Jókrefes, ki
 nek bamsutam rimeit? De a római classiciolas - bír,
 Virgil - Horace - nemcsak örömet tanultam, hanem igye
 kérem az iskolában nem olvastak helyeken is ábuvár,
 land, valamint egyeb, az iskolában nem tanítottak
 is, miket hova fűttem, Tufaint, Currinse, Living

7 Kován Pál (mufs. debr. gymn. igazgató, akkor falmrai corrector
 majd rector, s a mai napig is, azaz a mai napig is, tanítási és
 költés és rector.

Jersey

2.

a Jeof Buchanan
a Jeof Buchanan

nehány könyv Európán, Amerikán, és minden
által gyarapítottam a latin nyelvben. Versek is e
nyelven, az akkori divat szerint, irogattam, miután le-
köttem, nem tudtam másra megjelenni. Mégis merem
Tudós, mert volt magyar prózai fordításban (Tanár-
könyv) és Milton El. parafrazisai (Beszerveítöl) és
Heleniára (Pérelitöl) Valyi Páris Jerusáleméi, Gáthi
„Mármárai éhsejés” Stagnia, regényeit és több hason-
ló szerzeményeit az epikai műfajnak; úgyszólván
magyar irodalmas, mely az elvű felismerés volt
örvénnyel. Most a világi költészet jobbatára még mind
exelen ragadok, — az új iskola coryphaeusai Skalmára
névű még nem léteztek. Először tényleg elvű, az
új világból a Lans ^{szepesség} volt, de az új módszer, melyben nem
nőttek volt bele megamás, hanem névű inkább idegen-
től, mint rossz vala. — Egy folyóka a Skalmára tanpá-
lya, melynek pár millió év alatt nem a jó szűk kör-
beszlen felülgelése alatt feltét — de a nagy öke tovább-
bi költészet megismerésére (i. e. ruházatra és könyvre)
és a Collegiumi tanítókhoz elvű pár éves is lehetősé-
leggen, a tanulás mellett tanítottam is, és mint ilyen
az iskolában laktam, kevés elvűre akár fogalmaz-
nak, akár értelmeznek. Akkor a particular mind megamás
collegionak akartak lenni, könyvben, férfiaragok keresen-
benne, ha a fő is kőla bravúr-címjére, melyekről sok
anecdoták fűvargott lókrink, uszónokhaják. Mindarálul
engem jó jellemem nagyobb kihágástól megórtak, fogalmaz-
sem erüggest frembesznölög; de anyagi romlányom, miér-
a procepcionagor felváltalom, igen fejonyást uszok
bi. Hogy is ne? volt karcsú mellett, az egész is jóvede,
tem alig ment 100 vfora pericissimo calculo, és én
nem tudtam exel garválkodni. Debreuente alig ittem
annyan, hogy a bechotis költészet fiktaksem, karulról
nem vártam, de ennyin, hogy minlém, ha a kis háza
fejöl felül, és a pár köblő földes fejörböl el nem ar-
fál, hanem is kértém. E helyhez iszonyú volt szám néme-
Stany kiunka így a Collegiumus? Nekem nem volt erés
fjem kürdem. Kértem a tanulásból elmenet, és Mircius
baw Királyiáltára mentem, ideiglenes tanítónak egy-
évre, hogy eplius pekket tanulmányom folytatására.
De e szel mégsem vesztet el agetem, Stany a Collegiumi
historia ~~ha~~ ha kereset tanulmány: annál többet olvasom.

Grave emléke,

kegyetlen a német grammaticai, sőt, egy augsburgi
diák ^{francia} nyelviana kérelemén, a francia nyelv elesei,
vel is megbarátkoztam. Kisszórakozáson töltöttem azt az
éjszaka, a Pesti pap volt a részvétel. Könyvtára a
kurai és külföldi iratoknak válogatott munkákkal
dúsított, s az összes meggyőző példamunka. Olvasom
éjjel-nappal, ha kíváncsi vagyok. Itt a harai - főleg
az új költői iskolához tartozó - olvasmányaim az
mindinkább kiegyensúlyozott, biztatóan a németben Schillerig
hegyi lefordítás, (reg elrejtve) s a németben Schillerig
itt. Itt a szellemi szellemmel, de szinte soránytalan
nyelvi vívmányok Debrecenbe, úgy jó ajánlatok kérése,
lehető a kisnyelvi pártfogók részéről, hogy profano,
raim aroniusz kultúrával foglalkoztam, s önként
a gróf, eljött a végzettség. Anyagilag is segített
rajtam, egyik tanár (Erdélyi) kis tanácsot bírtani,
készen állt, egyik jellel sem hiányzott a figyelem,
nel tanácsaim részéről, - de én, kalauz elcsúszásról
ábrándozva, inni kerülni az iskolai egyhangúságot,
hoppallanai a pályán, majd perce, majd szobrász vágy
lenni, a nélkül hogy tudtam, mint kezdett volna
végre 1836. februárban, minden anyagi vagyon
költségek szobrász nélkül, utaztam a Collegiumot,
többet volna nem tévedő.

Eddig van, barátság, életem és elpótló szaka, s itt
következett a fordulat. Jelentősen áttartam, volt a kült,
sőt is kell tekinteni, nem engedni, hogy életemre
teljes legyen. Ha megpróbáltam, amennyire jól a biograph-
-ha lett. De nem megvalósítottam - primitív! és
nem fogva a világot bálványoztam. Főként a kült
jelen, mint a társaságos társaság Debrecenben, és
hamar szobrász nem lehetett Terenci mellett, könnyebb,
nel találtam Thalia Kávéháza alá ekkor. Először,
a szem mindent is megkapott. Magok a tanárok és pro-
fesszorok jelenléte, hogy legjobb tanulókat egyike, csak
a művészet iránti vágyakozásból, minden anyagi költ,
perce nélkül, komédiánsok akart lenni, a hivatali költ,
sőt jelenléte. Erdélyi, pártfogóim, mint sejtő,
lőtt ellene, sőt az agy szellemi magához hivatott.
Maradtam a szobrász, cenzúrázom csak a szobrász
lehetett, s elégtelen ajánlat, csak sekélyes. Sekélyes
domine! Egy lettem én szobrász, amennyire is foglalt,

va tanácsaim az Erdélyi leányaimál, aranyul
 is horvátjára ebből, miig Debrecenben voltam.
 De a debreceni társaságos egy pincérei ino-
 que, nemem egyen, aranyul, felbonnotta s aprít
 pén, hisz voltam az, a nikkil, hogy horvát vala,
 ki pincérei, vagy sorosmól ino-que, volna, kivéve
 hogy Stibay nehány nyoma (költőnk Hegedűs ki
 keverrel én elöttem állott vola ke) nehány más
 nikkil köboroskukul egyéve verbuválván, az ino-
 lai perokiben engem is megpincéztettek, hogy köve-
 nem forrkat. Nekem nem volt más lennem. Kára,
 öreg pincéimhez, kik belőtem papos várak? Vintu
 a Collegiumba, hovan uty magas reményekkel ta-
 voram? Ez mind keszö leheltennek terfiet elöttem
 s így Stibayhoz csatlakoztam, annyi időt sem vehet-
 ven, hogy pincéimről ajánlat is ládaim az pen-
 kettremmel s könyveimmel egyet magamhoz ve-
 gzem — de sem is firt volna s firtire, hol kevéspincé-
 nek nem cempesál lennyi lenni kordani. Károly
 majd Káshmar, vigne Káramam-uker hisz vándorlá-
 sunk Eldoradójá. Kipzult a nyoma! paron hálni,
 kabáttal sakaróani, s költőnk kéri sakus, miig az
 ember nyfas. Ez ex rajtam történi, kis ögegy
 öreg pincéim, minden vagyonmalanságot mellet, kiffe-
 meg elkönyverekel. Rajtam, ki n. n. eltemer ember
 jaha sem voltam, rajtam, kis eltemben minden tykines
 esekilyeséj véjelenül affligált. Na volt is kevése
 a pincéikhez, a miat, kikkem, Debrecenben, jó tás,
 saragnál, volt, — végli eluere az, e lunkok kört,
 e mellet az ino-que kigyó, meginy apám sanyaim
 nyugtalansága, ~~ila~~ martak effel, nappal. Magano-
 san bolyongék Stigis hegyein, az Ixa parján, — elmit,
 birkem, verelketem. Egy nap, hantó gyötrelmet lirs
 álom érs rám, — s jó ev, anyámat halva láttam. A be-
 nyoma! uty eró volt, hogy sikké nem verketem ki
 fejemből, ellenállhatlan ötköni evlét karamenni, de
 mikép? Stigis Kálmánhoz, az álalam ifjoss úrn
 kevése, kikkébet 50 miföld. A directorhoz Stibay

hogy fordult, egy kurasz kistest tőle, lekerő díjazás
bol, de földilegezteték látam vele költői fantáziá-
mat. Egy Wellenbüch kötetem egész vagyonomat,
kimenetem a piastra hól 8 pengő árba egy évi,
pör s egy kevesi palermás veszem, árul megindul,
sám egyetül, gyalog. Elő' ^{az} erőben ^{az} töltés, oláh
fuvarosok társz mekett, ^{az} szegre szasmáren,
Alatolyn, Sebrionen át, 7 napi gyalog vándorlás,
arai hatacs tem, nem nagy öröme mezei szülem,
rel. E szakadás életem csupán egy terem im
élethely glalmi:

Mehány havi sanyarú vándorlás s Lányatta,
tás "usán", mi életem forduló komor kipéz, u. a. kon
é nyarán, nir szalinsán leljük ör szb. —

De az 1836-ik év meg nem merített ki csapásait
vám rév. Alig pár héttel harai stetem usán ingén
jó anyám meghalt, cholerában, kistelen. Apám, az en
köborlásom ideje alatt szeme világ széles elrepsé
mi nehány év mulva ismét, orvos rá vált, megjött —
s most nem a galamb ör ing cumert, jó farads, egye
vili szin széles szirak, mint gyermek! Áta eddig usán,
tagságom meg nem tartott volna is, hogy belőtem joh
sem leis sagy cumert: most jól kelle ébrezni a kötelező
ör széles, s ingy ör ing, hogy ör anyám nem
lehes, nem szab ör széles elhagyom. Elhatarok nem vel
lakni a sz harikóban, mellyet nem akart elhagyni hogy
leányához széles. A város és egyház eljár rel
vétel széles széles, — nem akart megvár széles
nem n. n. correcionat széles a reus usán, de jól széles
széles s széles széles nem a széles széles — jól
lehes a hely széles nem széles usán, ingy széles
reus egye széles correcion széles. Egy széles széles
mal lakram, nem ör nem széles széles, az széles
la széles széles széles széles. E széles, mellyet
a magyar s latin grammaticai széles széles
széles, 1849- széles széles, akkor széles széles
széles a széles, akkor széles széles széles. 7
1840- széles, 23 éves széles, széles széles
széles széles széles. De széles széles, 1836
— 40, széles széles széles széles,
széles széles széles, mint széles széles

7 nem széles, mint széles széles.

lelepleendő, melyről, ha nem mondanék le végkép,
nem volt reményem öker valaha elérni. De inkább
egy is a jobb könyvokhoz vértbe való bejárat,
hiszabb olvasni olyas, miről hallottam, hogy remél,
mi, mint olyas, mi több mulasztást igényel,
de kevésbé volt nevetese. Székesfehérváron német
fordításra akkór fogadtam eljött, — s külföldi
hogy egy bíráló, kinek ⁽¹⁸⁰⁶⁾ Bant-Bant elbete német
fordításra, miér illelőn ki is nevetettek. Komor
is elbetezett, ottan ottan, külföldi a nyelvvel,
melyből ~~alig~~ ^{alig} érttem többet, mint az iskolában
tanultassam s az aem volt sok. (Plutarch
elcsapásaiat már bevezetben bírtam volt
használni). Mind ezek oklalan erővelreletnek
látszottak, s meg is örvöszték érte semmi, — kérepi
a nevetés, meg mulasztást is. A franciában Feli-
maque is Jovian után Molierebe kapuam, a
mi meg feladta volt, — s Crebillon rem drámái,
val gyötreim magamat. Mindet hárságonig tar-
tott, akkór jutottam magamban, nem olvasni többet,
hanem elni hivatalomat, családomat, lenni költő-
ges ember, mint más.

Pár évig meg is állam fogadásomat. Az új
a kiterjedés, melybe létem, eljött, boldogított,
hirtap is alig fordult meg kéremben. Rándítom volt
gavarág után látni, melyhez nem bírtam elég ügyes-
séggel, arsan hivatalom apró dolgai folytonos jelen-
lésemre igényelték a tanácskérő. Erab az éjs-
a kiro éjs volt engem, s az volt boldogul tudtam
tölteni. 1842 tavaszán Kálágyi István, az úr, föt
egyikre iskola társam, jött, mint reus, Kálágyi
mi más is miselre Kálágyi nyara a Kál. társam,
s az a Kálágyi, épen Kálágyi lici alig 100 érv
nyal juralmazta nyelvi munkáját. Barátom
kicsőbb arsan társam, akas mindennapos vendégem
létem, termékeny, hogy a társalgás legelőbbre irad
tárgyáról folyt. A minden könyves, mi fenne el
akart, hokam drab, kévülen, sokszor tük,
malva, ellenemre. Majd a görög tragédiát fordí-

sok földművesi munkát, melyeket akkor a kir. kassai
birtokosok (s így állt el egy Philoketes) majd idő
között elvették, s kette ki vették véleményemmel,
majd angol nyelvűtől kezdve rájuk, mely nyelv
akkor is nem ismert, Curiozum gyanúja. S én addig
fogtam ex utroque, addig nemvettem az olvasás bűnét,
sagait, addig történeti tanulmányaimat, melyek
egy angol nyelvűtől sem szabad kiánytam, hogy ked-
ves kapjam a német Shakespeare's irodalmi ar-
tistáival. A munka nehéz, de annál ingertelőbb vala:
egy lebecsült városi megalomnak nem volt király
is II. Richard olivá skizotip kiadását, - nemcsak
amely a nagy megalomnak nem lehet kaphatók. És nem
fogtam János király magyar jánusában való meg-
hagyás elhagyását. Kis öfö (1848) midőn a nyelv
már jánusban volt, újra elvettem földművesi Shakespeare
arát, de az erőtlen, a közbizalom politikai istentől
miatt, néhány tíveket, kivül, csak az én, hogy nem
mindegyik egy-egy földműves, a Peróti Coriolanus erőtlen
tájjára került. Munkáim az előbbi korszakhoz - én
tehát ismét belesimult az olvasás ragályába, a népköl-
temények, melyekből lett volna valaha mint is, hanem
földműves. De nehéz volt ellentánnom a korszaknak.
(1848 nyarán Petre és Péter két rövid utam - hivatalos
minőségben, vélelme, ugyan egy képpel hírközlés, de mint
ide nem tartozik, egészen kinnmaradtak). - Egy falusi be-
széltem némi korszakot fogadtam az Ekekepek.
ben. 1848 nyarán a magyar élet korszakosai,
melyek fremem előtt voltak, némi tárgyias hang-
súlyt gerjesztettek bennem, és megköttem, minden
előttem ezt nélkül, irni az Előzetes alkalmamra.
A korszak, erőtlen, nem volt a nagy korszak el-
járása, csak magánidő töltését kezdte abba, hogy ki-
intsem bonanzagomat, mire már kétem nem igen vala,
nem tartom a korszakos offiálit. (Még apám
nem volt, s apám, a korszakos nem hivatalos, nem
vala kétem, inkább a korszakos, minthogy erőt-
len, feldöntöt (I. Rákóczi György) nyerte volt az a
erőtlen). Hivatalommal, mint finább erőtlen,
naponta el lévő foglaltam, intam utam nyem,
korszakos intam ama kép korszakos, s erőtlen
korszakos a sám rőt, a mind inkább feldönt
korszakos, a mint igen a pillanat korszakos maga

megkísértem, mely az iratolni és népies nyelv közt
mindegy képeket tartoz - erős legyen, de ne csi-
koonyas, oly nyelvet, mely telerebb volna közzel bír-
hasson, mint csupán a művelt ~~szó~~ köztársaság, így akar,
van egy réstől a költői nyelvnek nagyobb népszerű-
sége, ismeri, más rekte a népies egy fokkal szin-
tebb magasabb olvasmányhoz szoktatni. A cél úgy
hiszem megjárja - sikerül-e netem, az már más
kérdésben fogat aron Murányi, hogy a cselekvő
mindenütt drámaivá alartam tenni, érdekeltes, inkább
hasznos apró rejtélyekig felelni, mintha leírhasna az
előző, mint a kiváló mimikájával ki tud fejezni.
Mindarattal e mű jobb fogadtatást érdemelt volna, mert
1848-ban jelenvén meg, a politikai rajongás miatt, el-
jelen ignorálódott. - Deh senki meg nem bírta, sőt
mal. Gyulbirán Kerekeny kár, midőn az monija, hogy
er pályamű volt, s hogy én Perőfi, Fompa, mind ver-
venyeműt kicsi Máriával, társ K. nyerve el orvult
előt a jutalmat. Igar, hogy a Kist. K. Tár. pályá-
feladaja is rekte bennint a gondolatot, kicsi Má-
riától inni, de egykönk sem ally érték, hogy já-
lyáron. Te ers magat is tudod, gondolom. Az 1848
-49 vihar, enet ingasztataga alatt keveset dolgoz-
tam, mert nemem erre nyugalom kell. Nehány vers,
nehány kisebb elbeszélés a folyóiratokban, ez volt
minden. De már ekkor megkísértem a balladának
ama népi, erevén formáját (mellyek közt, a mint
tudod, legjobban sikerült Rákóczié, bár az
ilyenkor: ~~Arany~~ golya - Köke Párai, Váro laányok -
tánc és nemkés lehes sorolm) - ellenőrizte a mi né-
mes, mesztélés és értezős vagy deklamáló bel-
látáinkkal. Perőfi e rejtben inkább utánam jár
mint megelőz, legalább a meg a fűben nem
vota az én mintám, de az övé, lehetet az én
kísérleteim. (Nagyobb versei közt van egy afféle).
A forradalumnak egy ideig csupán távoli szemlélő,
ja voltam, s a társarnapi nyágnak, melyet szer-
ésével megkínáltatam, csupán nevével költőnkör-
da, mint merleköltő társ (azaz csak dolgozó társ) - magam
folyvást Kalomán marmará. De 1849 tavarrán,
bureau-livatala kérem s nyertem, a magyar bel-
ügy miniszter alatt, s előt Debrecenbe, majd Bére

Ismerem az alábbiakat. Az okok, melyek a személyek-
 len elhagyására bírtak, kevése talának poli-
 ticiai jelleműek. 1848. folyamán többör is (3-4) meg-
 fordultam Persen, s fenyés megkeresem kívánni, mi-
 semmiértelen elgúllósítani tőn alacsony teljesem,
 mel; Nevelé' is elgúllósításra is, hogy a szű-
 kavarsz iróvrat alatt alig kapsam meg valamit
 jegyzői fizetéséből, a város belügyei, mindinkább
 bonyolultak, a hivatal, a körülmények miatt, mind
 terhesbül vált. Ezer járult iróbarátom önkéntese-
 kesen is magammal valami állomást, mely a kör-
 ponton kötelező legyen, - s magam is rajtam az
 önkéntes körökkel gyakorlati elismerésbe jón. Egy-
 lehas, a forrásaim jegyzetét személyes is halván,
 1849. tavasszal előbb Debrecenbe, majd Persen mentem
 a miniszteriummal, mint fogalmazó. Csak addig egy-
 elvire Szalonván maradt, hol min az elvárando is
 körülmény a felutazásra; midőn a híre, hogy az o-
 rok Debrecen alatt van, búcsúztunk a minisze-
 rumtól s jun. végén visszafejttem csak addig.
 Nem is foglaltam el többé hivatalomat a belügynél,
 Szegeden nem voltam. Államot más csak látogattam. Ke-
 köveletén a Caracropka, mint magam egyen,
 talán Szalonván 1851 őskéig, midőn Körszre
 meghívtam. Azon fogva itt vagyok. Szalonván
 társaságai is idén, efik a felér (1851) midőn,
 többnyire Jelen tanjára, szolgálatot önkéntes-
 sam a körülmények. - A for. legyőzése után
 kevesebb szolgálat mint a for. előt aránylag;
 bizonyos tyori hangulatba esem, a nékiut hogy
 tyorán midőn eljér hangot artna. Munkáim
 a hivatal - s más folyóiratokban köztör apró-
 verseimen kívül, az időnkben Karatin költői be-
 mily - a nagyjai exignit (melyet ugyan más
 Körszön végerem be) népi es vig epor, oly ke-
 vely akapoz kifolyt, midőn a világ (s o-
 önmagammal megkapta, továbbá Jelenben
 alattam körülmények keresni. Legközelebb (1854)
 némi változtatással az elői hivatalban, megje-
 lent Toldi Gábor. S műve Persen, s egy iró-
 biralmas körben, hol a jelen még a végső szemre
 Pál is jelen volt, felbrazván, próbajött, mely

7 a belügy ota mentés 9 meg 1848-ban,
 Jelenben

érzéseim lenne a kös férfi korából is valgonna
 egy eposz, az egész trilagiára alátámaszt. Ezért fogva
 János foglalkozom ez etimológiával, megint kevesebb
Galilei irók cím alatt, néhány enclig vitreus,
 majd újra nagynya valgonna, a nélkül, hogy eddig
 befolyerkezem volna. Legfőbb alarvák, mi e tekintetben
 ben van szülőföld, az, hogy a Toldi munka a más
 kéi darabban már szinte ki van merítve - én
 pedig az eposz monvára, a néj tudalmában is elő
 mondara szerelem alapján, a legbőlt kapott
 eposzok iránta ellenkezesvel viellésben, hiányozván
 aróbból az, mit én eposzi hitelesnek nevezek. Le
 fogom-e küldhetni ez alarvák, míg nem tudom.
 Egyéb működésim a folgyóirataim 1849 - óta előtér
 is, indvák: (Kölcsy puszt, Crokonai lapok, Emleképek,
Magy. irók füzet, Ripin, Losonci Phoenix, Re,
meny, Enyedi album, Witt könyv. Vízhang.
Stipend lapok. Delibáb. Müller naprak. Thalia.
Divat naprak, mind kor tölén vater Repkönyv,
Falusi esik, Ros naprak).

Ime barátom, itt elerrajtem, elég hosszú,
 megint röviden. Egyetértek az, de nigrem nyugodt
csendes, mint némely gondolná: folgyom küldés,
mellyen én volnam a gyöngyöb fél. Több erély
lyet, szilárd dággal, kitartással tán lett vann ben
kötem halami, de ez hiányzik mindig. Tehet,
gem (a mit elvitárni nem lehet, küldöttem nem
volnék ot, hol nap vagy ot) mindig előre toll,
erélyem hiánya mindig tárra venek, - s így letem
mint mondtam naggyob reke, - töredék. - Cinál
de belőle egyetem is kérlek, ha az utó kiadás (de hiteles
erre cslak pár nép kell -) küld el nelem, mielőtt dajja
alá arván, hogy látnam, nem csupán - e bel valamely
kiba. Egyetértem az hitem, Berecznek akarod idni
s engem meg alaztat cslakni, hitem! Nelem mint
egy, akár hova terjed. Elj boltogul.

MAGYAR
 TUDOMÁNYOS
 AKADEMIA
 KÖNYVTÁRA

11.2.

Péterfy uti irodám omaz hővel ben én im
hesek, az ismeret kevesek, lárak,
társai jún. 1847. (jún 1-10) ma nap.
nel október, megint mikor vann Repte. - 1848
Pest kor fel, de egyetem voltam vevője
s januar végénél ma jusig (1849) családja alán
lakom thal.

Barátom
 Aranyos